

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการวัดทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงทักษะในการปฏิบัติงานตามวิชาชีพของนักบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี ผู้จัดการฝ่ายบัญชี หรือรองผู้จัดการฝ่ายบัญชี ของภาคธุรกิจที่ประกอบกิจการในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน จำนวน 65 ราย และได้รับคืนมาจำนวน 52 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.00 สามารถนำมาสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 52 ราย เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 88.46 มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.84 รองลงมาคืออายุ 31 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.00 สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 82.69 ในสาขาการบัญชี คิดเป็นร้อยละ 86.54 ทำงานในตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายบัญชี คิดเป็นร้อยละ 55.77 รองลงมาเป็นตำแหน่งอื่น ๆ คือ พนักงานบัญชี คิดเป็นร้อยละ 28.85 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทางด้านบัญชี 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.62 รองลงมาคือมีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.77

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกิจการที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานอยู่

กิจการส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมประเภทอิเล็กทรอนิกส์ คิดเป็นร้อยละ 34.61 รองลงมาคือกิจการประเภทชิ้นส่วนและอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 23.08 ลงทุนโดยนักลงทุนสัญชาติญี่ปุ่น คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาเป็นนักลงทุนสัญชาติไทย คิดเป็นร้อยละ 19.23 มีสินทรัพย์รวมสูงกว่า

500 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 36.54 รองลงมาไม่มีสินทรัพย์รวม 11 – 50 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 19.23 มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 50 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 46.15 รองลงมาเป็นกิจการที่มีทุนจดทะเบียน 51 – 100 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 19.23 มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปีไม่เกิน 50 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมาไม่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปีสูงกว่า 2,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 19.23

ลักษณะการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชี เป็นด้านบัญชีการเงินมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.58 รองลงมาเป็นด้านบัญชีต้นทุน คิดเป็นร้อยละ 20.25 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.42 รองลงมาจบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 17.72 กิจการส่วนใหญ่มีพนักงานบัญชี 1 – 5 คน คิดเป็นร้อยละ 78.85 รองลงมาไม่มีพนักงานบัญชี 6 – 10 คน คิดเป็นร้อยละ 11.54

กิจการส่วนใหญ่มีการส่งเสริมทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชี คิดเป็นร้อยละ 98.08 โดยกิจการมีการส่งเสริมทักษะทางวิชาชีพโดยให้พนักงานบัญชีเข้ารับการอบรมตามที่หน่วยงานหรือองค์กรทางวิชาชีพบัญชีจัดขึ้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.13 รองลงมาคือให้หาความรู้โดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 16.92

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีที่ปฏิบัติงานในกิจการ

3.1) ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 52 ราย ที่มีต่อทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และด้านทักษะการบริหารองค์กร และการจัดการทางธุรกิจ

ผลจากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพโดยรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม 3.60 โดยมีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพเกือบทุกด้านในระดับมาก ยกเว้นด้านทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ มีความเห็นในระดับปานกลาง ดังนี้

ทักษะทางปัญญา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะทางปัญญาโดยรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม 3.60 โดยมีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางปัญญาเกือบทุกด้านในระดับมาก ยกเว้นทักษะทางปัญญาด้านมีความสามารถระบุ แก้ไขปัญหาที่ไม่เคยเจอ อยู่ในระดับปานกลาง

ทักษะทางปัญญาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีความสามารถตัดสินใจใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ

ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน โดยรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม 3.59 โดยมีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงานเกือบทุกด้านในระดับมาก ยกเว้นทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงานด้านมีความสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยง การปฏิบัติงานบัญชี มีความเข้าใจและวิเคราะห์งบการเงินได้ และทราบหลักเกณฑ์และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีความสามารถจัดทำรายงาน ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย

ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล โดยรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม 3.74 โดยมีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลทุกด้านในระดับมาก

ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีความสามารถจัดลำดับทรัพยากรที่จำกัด

ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร โดยรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม 3.66 โดยมีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารเกือบทุกด้านในระดับมาก ยกเว้นทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารด้านมีความสามารถในการสื่อสารมุมมองของตน และมีความสามารถในการฟังและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับปานกลาง

ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีความสามารถทำงานเป็นทีม

ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ โดยรวมในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวม 3.43 โดยมีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจเกือบทุก

ด้านในระดับปานกลาง ยกเว้นทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจด้านมีความสามารถตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับมาก

ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีความสามารถตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพบัญชี

3.2) ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 52 รายที่มีต่อทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในกิจการ จำแนกตามวิธีการส่งเสริมทักษะทางวิชาชีพ ได้แก่ การจัดอบรมภายในกิจการ เข้ารับการอบรมภายนอกกิจการ บอกรับเป็นสมาชิกเอกสารหรือวารสารทางวิชาชีพ ศึกษาจากเพื่อนร่วมงาน สับเปลี่ยนหมุนเวียนงานภายในแผนก ค้นคว้าหาความรู้ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต และปรึกษาปัญหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ

จำแนกตามวิธีการจัดอบรมภายในกิจการ

ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในกิจการจำนวน 52 ราย มีการส่งเสริมทักษะโดยการจัดอบรมสัมมนา หรือเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ทางด้านบัญชีภายในกิจการจำนวน 12 ราย และไม่มีการส่งเสริมทักษะจำนวน 40 รายไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในทักษะโดยรวมและทักษะย่อยแต่ละด้าน

จำแนกตามวิธีการเข้ารับการอบรมภายนอกกิจการ

ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในกิจการจำนวน 52 ราย มีการส่งเสริมทักษะโดยเข้ารับการอบรมตามที่หน่วยงานหรือองค์กรทางวิชาชีพบัญชีจัดขึ้นจำนวน 49 ราย และไม่มีการส่งเสริมทักษะจำนวน 3 ราย ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในทักษะโดยรวมและทักษะย่อยแต่ละด้าน

จำแนกตามวิธีบอกรับเป็นสมาชิกเอกสารหรือวารสารทางวิชาชีพ

ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในกิจการจำนวน 52 ราย มีการส่งเสริมทักษะโดยบอกรับเป็นสมาชิกเอกสารหรือวารสารทางวิชาชีพจำนวน 26 ราย และไม่มีการส่งเสริมทักษะจำนวน 26 ราย ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทักษะโดยรวม แต่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 ในทักษะย่อยด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล

จำแนกตามวิธีให้ศึกษางานจากเพื่อนร่วมงาน

ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในกิจการจำนวน 52 ราย มีการส่งเสริมทักษะโดยสนับสนุนให้ศึกษางานจากเพื่อนร่วมงานจำนวน 22 ราย

และไม่มีการส่งเสริมทักษะจำนวน 30 ราย ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในทักษะโดยรวมและทักษะย่อยแต่ละด้าน

จำแนกตามวิธีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนงานภายในแผนก

ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในกิจการจำนวน 52 ราย มีการส่งเสริมทักษะ โดยการสับเปลี่ยนหมุนเวียนงานภายในแผนกจำนวน 20 ราย และไม่มีการส่งเสริมทักษะจำนวน 32 ราย ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในทักษะโดยรวมและทักษะย่อยแต่ละด้าน

จำแนกตามวิธีการสนับสนุนให้ค้นคว้าหาความรู้ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต

ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในกิจการจำนวน 52 ราย มีการส่งเสริมทักษะ โดยการสนับสนุนให้ค้นคว้าหาความรู้ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตจำนวน 33 ราย และไม่มีการส่งเสริมทักษะจำนวน 19 ราย ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในทักษะโดยรวมและทักษะย่อยแต่ละด้าน

จำแนกตามวิธีการให้ขอคำปรึกษาปัญหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในกิจการจำนวน 52 ราย มีการส่งเสริมทักษะ โดยการสนับสนุนให้ขอคำปรึกษาปัญหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 31 ราย และไม่มีการส่งเสริมทักษะจำนวน 21 ราย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 ในทักษะโดยรวม และพบว่ามีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทักษะย่อยด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน

3.3) ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 52 ราย ที่มีต่อทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในกิจการ จำแนกตามลักษณะทั่วไปของธุรกิจที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานอยู่ ได้แก่ ประเภทกิจการ ทุนจดทะเบียน และยอดขายโดยเฉลี่ยต่อปี

จำแนกตามประเภทกิจการ

ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทุกประเภทกิจการ มีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะทางปัญญาโดยรวมในระดับมาก ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามประเภทกิจการชิ้นส่วนและอุปกรณ์ มีความเห็นโดยรวมในระดับปานกลาง โดยทักษะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทุกประเภทกิจการ ได้แก่ มีความสามารถตัดสินใจใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งมีความเห็นในระดับมาก ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามประเภทกิจการชิ้นส่วนและอุปกรณ์ ได้แก่ มีความสามารถซักถามและคิดเชิงเหตุผล ซึ่งมีความเห็นในระดับมากเช่นกัน

ผู้ตอบแบบสอบถามทุกประเภทกิจการ มีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงานโดยรวมในระดับมาก โดยทักษะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามประเภทกิจการอิเล็กทรอนิกส์ การเกษตร ชีวนวัตกรรม และอุปกรณ์ และอัญมณีและเครื่องประดับ ได้แก่ มีความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีความเห็นในระดับมาก สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามประเภทกิจการอาหารและเครื่องดื่ม ได้แก่ มีความสามารถจัดทำรายงาน ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย ซึ่งมีความเห็นในระดับมาก และผู้ตอบแบบสอบถามประเภทกิจการอื่น ๆ ได้แก่ มีความสามารถนำเสนอรายงานการเงิน ซึ่งมีความเห็นในระดับมากเช่นกัน

ผู้ตอบแบบสอบถามทุกประเภทกิจการ มีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลโดยรวมในระดับมาก โดยทักษะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทุกประเภทกิจการ ได้แก่ มีความสามารถจัดลำดับทรัพยากรที่จำกัด ซึ่งมีความเห็นในระดับมาก ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามประเภทกิจการชีวนวัตกรรม และอุปกรณ์ ได้แก่ มีความสามารถจัดการตนเอง และมีความสามารถเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีความเห็นในระดับมากเช่นกัน

ผู้ตอบแบบสอบถามประเภทกิจการอิเล็กทรอนิกส์ อาหารและเครื่องดื่ม อัญมณีและเครื่องประดับ และกิจการอื่น ๆ มีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารโดยรวมในระดับมาก ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามประเภทกิจการการเกษตร และชีวนวัตกรรม และอุปกรณ์ มีความเห็นโดยรวมในระดับปานกลาง โดยทักษะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามทุกประเภทกิจการ ได้แก่ มีความสามารถทำงานเป็นทีม ซึ่งมีความเห็นในระดับมาก

ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทุกประเภทกิจการ มีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจโดยรวมในระดับมาก ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามประเภทกิจการอิเล็กทรอนิกส์ และชีวนวัตกรรม และอุปกรณ์ มีความเห็นโดยรวมในระดับปานกลาง โดยทักษะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทุกประเภทกิจการ ได้แก่ มีความสามารถตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีความเห็นในระดับมาก ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามประเภทกิจการอาหารและเครื่องดื่ม ได้แก่ มีความสามารถจัดแบ่งหน้าที่และจูงใจบุคลากร และมีภาวะความเป็นผู้นำ ซึ่งมีความเห็นในระดับมากเช่นกัน

จำแนกตามทุนจดทะเบียนของกิจการ

ผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 50 ล้านบาท 51 – 100 ล้านบาท และ 1,001 – 2,000 ล้านบาท มีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะ

ทางปัญญาโดยรวมในระดับมาก ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียน 101 – 200 ล้านบาท 201 – 500 ล้านบาท และ 501 – 1,000 ล้านบาท มีความเห็นโดยรวมในระดับปานกลาง โดยทักษะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียนทุกขนาด ได้แก่ มีความสามารถตัดสินใจใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ มีความเห็นในระดับมาก

ผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 50 ล้านบาท 101 – 200 ล้านบาท และ 201 – 500 ล้านบาท มีความเห็นต่อทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในกิจการด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน โดยรวมในระดับมาก ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียน 51 – 100 ล้านบาท 501 – 1,000 ล้านบาท และ 1,001 – 2,000 ล้านบาท มีความเห็นโดยรวมในระดับปานกลาง โดยทักษะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียน 51 – 100 ล้านบาท 101 – 200 ล้านบาท และ 1,001 – 2,000 ล้านบาท ได้แก่ มีความสามารถนำเสนอรายงานการเงิน มีความเห็นในระดับมาก ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียน 201 – 500 ล้านบาท และ 501 – 1,000 ล้านบาท ได้แก่ มีความสามารถจัดทำรายงาน ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย มีความเห็นในระดับมาก และผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 50 ล้านบาท ได้แก่ มีความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความเห็นในระดับมากเช่นกัน

ผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียนเกือบทุกขนาดมีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลโดยรวมในระดับมาก ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียน 501 – 1,000 ล้านบาท และ 1,001 – 2,000 ล้านบาท มีความเห็นโดยรวมในระดับปานกลาง โดยทักษะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียน 51 – 100 ล้านบาท 501 – 1,000 ล้านบาท และ 1,001 – 2,000 ล้านบาท ได้แก่ มีความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีความเห็นในระดับมาก ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียน ไม่เกิน 50 ล้านบาท และ 201 – 500 ล้านบาท ได้แก่ มีความสามารถจัดลำดับทรัพยากรที่จำกัด โดยมีความเห็นในระดับมาก และผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียน 101 – 200 ล้านบาท ได้แก่ มีความสามารถเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง มีความเห็นในระดับมากเช่นกัน

ผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียนเกือบทุกขนาดมีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร โดยรวมในระดับมาก ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียน 501 – 1,000 ล้านบาท มีความเห็นโดยรวมในระดับปานกลาง โดยทักษะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับผู้ตอบ

แบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียนทุกขนาด ได้แก่ มีความสามารถทำงานเป็นทีม มีความเห็นในระดับมาก

ผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียนเกือบทุกขนาด มีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ โดยรวมในระดับปานกลาง ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 50 ล้านบาท มีความเห็นโดยรวมในระดับมากโดยทักษะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มีทุนจดทะเบียนทุกขนาด ได้แก่ มีความสามารถตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพบัญชี มีความเห็นในระดับมาก

จำแนกตามยอดขายโดยเฉลี่ยต่อปี

ผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปีเกือบทุกขนาด มีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะทางปัญญาโดยรวมในระดับมาก ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปี 501 – 1,000 ล้านบาท และสูงกว่า 2,000 ล้านบาท มีความเห็นโดยรวมในระดับปานกลาง โดยทักษะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปีเกือบทุกขนาด ได้แก่ มีความสามารถตัดสินใจใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งมีความเห็นในระดับมาก ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปี 501 – 1,000 ล้านบาท ได้แก่ มีความสามารถซักถามและคิดเชิงเหตุผล ซึ่งมีความเห็นในระดับมากเช่นกัน

ผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปีเกือบทุกขนาด มีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงานโดยรวมในระดับมาก ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปี 501 – 1,000 ล้านบาท มีความเห็นโดยรวมในระดับปานกลาง โดยทักษะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปีไม่เกิน 50 ล้านบาท 101 – 200 ล้านบาท 201 – 500 ล้านบาท 501 – 1,000 ล้านบาท และ 1,001 – 2,000 ล้านบาท ได้แก่ มีความสามารถนำเสนอรายงานการเงิน ซึ่งมีความเห็นในระดับมาก ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปี 51 – 100 ล้านบาท และสูงกว่า 2,000 ล้านบาท ได้แก่ มีความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีความเห็นในระดับมากเช่นกัน

ผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปีทุกขนาด มีความเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล โดยรวมในระดับมาก โดยทักษะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปีไม่เกิน 50 ล้านบาท 51 – 100 ล้านบาท 101 – 200 ล้านบาท 201 – 500 ล้านบาท และ 1,001 –

2,000 ล้านบาท ได้แก่ มีความสามารถจัดลำดับทรัพยากรที่จำกัด ซึ่งมีความเห็นในระดับมาก ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปี 501 – 1,000 ล้านบาท ได้แก่ มีความสามารถจัดการตนเอง มีความคิดริเริ่ม โน้มน้าวผู้อื่น เรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสามารถเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง มีความเห็นในระดับมาก และผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปีสูงกว่า 2,000 ล้านบาท ได้แก่ มีความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีความเห็นในระดับมากเช่นกัน

ผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปีเกือบทุกขนาด มีความเห็นว่าการพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร โดยรวมในระดับมาก ยกเว้น ผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปี 101 – 200 ล้านบาท มีความเห็นโดยรวมในระดับปานกลาง โดยทักษะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปีทุกขนาด ได้แก่ มีความสามารถทำงานเป็นทีม ซึ่งมีความเห็นในระดับมาก

ผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปีเกือบทุกขนาด มีความเห็นว่าการพนักงานบัญชีในกิจการมีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ โดยรวมในระดับมาก ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปี 501 – 1,000 ล้านบาท และสูงกว่า 2,000 ล้านบาท มีความเห็นโดยรวมในระดับปานกลาง โดยทักษะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปีไม่เกิน 50 ล้านบาท 51 – 100 ล้านบาท 101 – 200 ล้านบาท และ 1,001 – 2,000 ล้านบาท ได้แก่ มีความสามารถตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพบัญชี มีความเห็นในระดับมาก ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปี 201 - 500 ล้านบาท ได้แก่ มีภาวะความเป็นผู้นำ ซึ่งมีความเห็นในระดับมาก และผู้ตอบแบบสอบถามจากกิจการที่มียอดขายโดยเฉลี่ยต่อปี 501 – 1,000 ล้านบาท มีความเห็นในระดับปานกลางเท่านั้น

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านแนวทางการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ

ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่านักบัญชีควรมีทักษะทางวิชาชีพครบทุกด้าน เนื่องจากทักษะทุกด้านมีความจำเป็นต่อตัวนักบัญชีและองค์กร ทักษะแต่ละด้านมีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน นักบัญชีที่มีทักษะรอบด้านสามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะนักบัญชีบริหารได้ดีขึ้น และนักบัญชีที่มีทักษะครบทุกด้านในสัดส่วนที่เหมาะสม สามารถเพิ่มมูลค่าให้ตัวนักบัญชีและเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาองค์กร รองลงมาเห็นว่านักบัญชีควรมีทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน และทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร เนื่องจากทักษะ

เหล่านี้จะช่วยลดความผิดพลาดและความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ ช่วยให้นักบัญชีสามารถนำเสนอรายงานทางการเงินให้ชาวต่างชาติได้ ช่วยให้นักบัญช้นำเสนอและปกป้องมุมมองของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร รายงานการปฏิบัติงาน และการค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม

ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ คือ ปัญหาด้านทัศนคติของนักบัญชี ได้แก่ นักบัญชีไม่ให้ความสำคัญต่อบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานของตนเอง ขาดความมุ่งมั่นเอาใจใส่ ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่มีความเข้าใจระบบบัญชีอย่างเพียงพอ ขาดความถูกต้องแม่นยำในการบันทึกบัญชี ไม่สนใจขวนขวายหาความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติม เช่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้ภาษาต่างประเทศ หรือการติดตามข่าวสารทางวิชาชีพ รองลงมาเห็นว่าเป็นปัญหาด้านการเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ ได้แก่ การจัดอบรมสัมมนาโดยหน่วยงานภายนอกมีจำนวนน้อย มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง เวลาในการจัดอบรมมักตรงกับเวลาทำงาน ส่วนวันหยุดต้องดูแลครอบครัว

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง การวัดทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน สามารถอภิปรายผลการศึกษาโดยใช้แนวคิดตามข้อกำหนดของสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ ในมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศฉบับที่ 3 เรื่อง ทักษะทางวิชาชีพ ได้ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า พนักงานบัญชีมีทักษะทางวิชาชีพในส่วนของทักษะย่อยด้านความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุวรรณหวังเจริญเดช (2546) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินประสิทธิภาพผู้ทำบัญชี จังหวัดมหาสารคาม ตามแนวทางปฏิบัติของสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ พบว่าผู้ทำบัญชีเป็นผู้ที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเกิดจากการที่กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะแตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาของ สุวรรณหวังเจริญเดช เป็นนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในกิจการรูปแบบกิจการเจ้าของคนเดียวและบันทึกรายการบัญชีด้วยมือเป็นส่วนใหญ่ ส่วนกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาในครั้งนี้ เป็นนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในกิจการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดใหญ่ จึงมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการบันทึกรายการบัญชีซึ่งมีจำนวนมากและเพื่อให้การจัดทำบัญชีเป็นมาตรฐานและทันต่อความต้องการข้อมูลทางการเงินเพื่อใช้สำหรับการบริหารธุรกิจ นักบัญชีจึงต้องมีความชำนาญทางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้สามารถใช้เครื่องมือเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ผลการศึกษพบว่า พนักงานบัญชีมีทักษะทางวิชาชีพในส่วนของทักษะย่อยด้านความสามารถในการสื่อสารมุมมองของตน และความสามารถในการฟังและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุวรรณ หวังเจริญเดช (2546) ที่พบว่าผู้ทำบัญชีเป็นผู้มีทักษะด้านการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการนำเสนอและอภิปรายผล และความสามารถในการฟัง การอ่านอย่างถูกต้อง อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าพนักงานบัญชีมีทักษะทางวิชาชีพในส่วนของทักษะย่อยด้านมีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อแก้ไขปัญหา มีความสามารถทำงานร่วมกับบุคคลต่างวัฒนธรรมและความเห็น อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ต่อลาก สุขพันธ์ (2546) ที่ได้ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง พบว่าพนักงานบัญชีในปัจจุบันมีคุณสมบัติด้านความสามารถทำงานกับเพื่อนร่วมงานได้อย่างราบรื่น และสามารถรับฟังเหตุผลความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ในระดับพอใช้เท่านั้น ซึ่งอาจเกิดจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาของ ต่อลาก สุขพันธ์ โดยส่วนใหญ่แล้วมีพนักงานในกิจการทั้งหมดต่ำกว่า 10 คน และเจ้าของกิจการเป็นผู้ควบคุมดูแลงานเกือบทุกด้าน การติดต่อประสานงานจึงเป็นลักษณะการปฏิบัติงานตามคำสั่งของนายจ้าง เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งเป็นกิจการขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีการแบ่งหน้าที่การทำงานตามโครงสร้างองค์กรอย่างมีระบบชัดเจน การติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลในแผนกและต่างแผนก เพื่อให้งานบรรลุผลย่อมมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง นักบัญชีที่ปฏิบัติงานในกิจการเหล่านั้นจึงต้องเรียนรู้และฝึกฝนทักษะดังกล่าวเพื่อนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม

ผลการศึกษพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่านักบัญชีควรมีทักษะทางวิชาชีพครบทุกด้าน ได้แก่ ความรู้ทางด้านบัญชีและความรู้ด้านอื่นนอกเหนือจากด้านบัญชีด้วย เนื่องจากนักบัญชีต้องทำงานร่วมกับบุคคลจากหลายฝ่ายภายในองค์กร โดยเฉพาะองค์กรขนาดใหญ่ ซึ่งนักบัญชีที่มีทักษะรอบด้านสามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะนักบัญชีบริหารได้ดีขึ้น โดยนำความรู้เหล่านั้นมาใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป สอดคล้องกับการศึกษาของ ศรีณย์ ชูเกียรติ และประจิด หาวัตร (2548) ที่ได้ศึกษาถึงกิจกรรมงานที่นักบัญชีบริหารทำ แนวโน้มความสำคัญของงาน และทักษะ ความรู้คุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับนักบัญชี พบว่าการเป็นนักบัญชีบริหารที่ประสบความสำเร็จนั้นต้องการมากกว่าความรู้และเชี่ยวชาญทางบัญชี เพราะแม้ว่าความรู้และทักษะด้านการบัญชี ภาษีอากร และการวิเคราะห์ข้อมูลทางการบัญชียังมีความสำคัญอย่างมากต่อการปฏิบัติงาน แต่ความรู้ด้านการบริหารธุรกิจ การมีวิสัยทัศน์ ความสามารถในการตัดสินใจ การแก้ปัญหาและลดความขัดแย้งก็มีความสำคัญใกล้เคียงกันกับความรู้และทักษะด้านการบัญชี ยิ่งกว่านั้นทักษะเหล่านี้มีแนวโน้มว่าจะมีความสำคัญเพิ่มขึ้นในระยะเวลา 5 ปีข้างหน้า

ข้อค้นพบ

จากการศึกษาเรื่อง การวัดทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นการสำรวจความเห็นของผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี ผู้จัดการฝ่ายบัญชี และรองผู้จัดการฝ่ายบัญชี ที่มีต่อนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในแต่ละกิจการ มีข้อค้นพบประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าพนักงานบัญชีมีทักษะทางวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ได้แก่ ความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ความสามารถจัดแบ่งหน้าที่และจูงใจบุคลากร และภาวะความเป็นผู้นำ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น
2. กิจการส่วนใหญ่มีการส่งเสริมทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในกิจการ ด้วยการให้พนักงานบัญชีเข้ารับการอบรมตามที่หน่วยงานหรือองค์กรทางวิชาชีพบัญชีจัดขึ้นมากที่สุด แต่พบว่าพนักงานบัญชีบางส่วนยังมีปัญหาเรื่องเวลาในการจัดอบรมและค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง และยังแนะนำให้หน่วยงานที่จัดอบรม ควรใช้สื่อการสอนประกอบเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้จากกรณีลงมือปฏิบัติจริงและเชื่อมโยงความรู้ทางด้านบัญชีเข้ากับความรู้ทางการบริหารธุรกิจ วิธีการลำดับรองลงมาที่กิจการใช้ในการส่งเสริมทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชี คือ สนับสนุนให้หาความรู้โดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ต
3. ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการที่มีการส่งเสริมทักษะ โดยการบอกรับเป็นสมาชิกเอกสารหรือวารสารทางวิชาชีพ มีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล มากกว่าพนักงานบัญชีในกิจการที่ไม่มีการส่งเสริมทักษะดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังเห็นว่าพนักงานบัญชีในกิจการที่มีการส่งเสริมทักษะ โดยการสนับสนุนให้ขอคำปรึกษาปัญหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะทางปัญญา และทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน มากกว่าพนักงานบัญชีในกิจการที่ไม่มีการส่งเสริมทักษะดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง การวัดทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. กิจการควรส่งเสริมให้นักบัญชีในกิจการได้รับการเพิ่มพูนทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจให้มากขึ้น เพราะการปฏิบัติงานของนักบัญชีในปัจจุบันไม่ได้มีเพียงการบันทึกบัญชีและการจัดทำรายงานเพื่อนำเสนอให้ผู้บริหารเท่านั้น แต่ยัง

รวมไปถึงงานด้านบัญชีบริหาร ได้แก่ การปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Process Improvement) การประเมินผลการดำเนินงาน เช่น Balanced Scorecard (BSC) การวางแผนกลยุทธ์ในระยะยาว กิจกรรมระบบคุณภาพและการควบคุม การจัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการทำกำไร จากลูกค้าและสินค้า และการเป็นที่ปรึกษาแก่หน่วยงานอื่นในองค์กร (ศรัณย์ ชูเกียรติ และประจิต หาวัตร, 2548) นอกจากนี้ยังควรส่งเสริมทักษะความรู้ทางธุรกิจด้านอื่น ๆ เช่น การจัดการทรัพยากรมนุษย์และพฤติกรรมองค์กร การตลาด การค้าระหว่างประเทศ เพื่อให้นักบัญชีสามารถก้าวไปสู่การเป็นนักบัญชีบริหารที่มีความเชี่ยวชาญ สามารถให้คำปรึกษาปัญหาได้รอบด้าน

2. หน่วยงานหรือองค์กรทางวิชาชีพบัญชีควรจัดอบรมสัมมนาโดยมีหัวข้อที่น่าสนใจ และมีเนื้อหาที่ครอบคลุมในเรื่องการบัญชีและการบริหารจัดการทางธุรกิจ เพื่อให้ผู้รับการอบรมสามารถมองภาพรวมในลักษณะการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการบริหารงาน เช่น การจัดทำรายงานเพื่อบริหารต้นทุน การจัดทำงบประมาณ การวางรูปแบบระบบเอกสารทางบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับวิปฏิบัติทางภาษี เป็นต้น การสมมติสถานการณ์ประกอบกับสื่อการสอนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง อย่่างไรก็ตาม ควรคำนึงถึงความสะดวกทางด้านเวลาของผู้เข้ารับการอบรมเป็นสำคัญด้วย ดังนั้น ควรประชาสัมพันธ์ตารางการจัดอบรม สัมมนา ไว้ล่วงหน้าในระยะเวลาพอสมควร เพื่อให้ให้นักบัญชีได้เตรียมตัวจัดสรรเวลาออกจากงานประจำ และกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งหน่วยงานหรือองค์กรทางวิชาชีพควรเลือกใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อเผยแพร่ข่าวสารการจัดกิจกรรมของหน่วยงาน หรือใช้เพื่อให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการประกอบวิชาชีพ เนื่องจากเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงสาธารณชนได้ง่าย เป็นปัจจุบันและนิยมใช้ในองค์กรทั่วไป

หน่วยงานทางวิชาชีพอาจร่วมกันจัดอบรมสัมมนา ในแต่ละหัวข้อหรือเนื้อเรื่องที่ตนเองถนัด ตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น สถานที่ราชการ สถาบันการศึกษา หรือในเขตธุรกิจอุตสาหกรรม เพื่อให้ให้นักบัญชีในพื้นที่เหล่านั้นได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ ควรเชิญชวนให้นักบัญชีสมัครเป็นสมาชิกหน่วยงานที่จัดการอบรมเพื่อให้เข้ารับการอบรมอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากมีข้อกำหนดเรื่องการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (Continuing Professional Development: CPD) ซึ่งจะช่วยให้นักบัญชีสามารถวางแผนเวลาและค่าใช้จ่ายได้ และยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่ให้การอบรมอีกด้วย

3. กิจกรรมที่ต้องการส่งเสริมทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในกิจการด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ควรใช้วิธีการบอกรับเป็นสมาชิกเอกสารหรือวารสารทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นการช่วยพัฒนาแนวความคิด การสร้างทัศนคติ ค่านิยมทางวิชาชีพ ให้พนักงานบัญชีได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ส่วนกิจกรรมที่ต้องการส่งเสริมทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในกิจการด้านทักษะทางปัญญาและด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ควรใช้วิธีการสนับสนุน

ให้ขอคำปรึกษาปัญหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งทำให้ได้รับความเข้าใจที่ชัดเจน ตรงประเด็น และลดความเสี่ยงจากการปฏิบัติไม่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเรื่องการวัดทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน โดยใช้แนวคิดตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศฉบับที่ 3 เรื่อง ทักษะทางวิชาชีพ ซึ่งในความเป็นจริงเมื่อมีการบังคับใช้มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศแล้ว ย่อมมีผลกระทบต่อนักบัญชีทั่วประเทศ ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป นอกจากนี้การศึกษานี้เป็นการสำรวจเกี่ยวกับความเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อนักบัญชี ข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจจึงขึ้นอยู่กับความเห็นและค่านิยมของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละบุคคลและธุรกิจ การศึกษานี้ควรมีการเก็บข้อมูลจากทั้งมุมมองของผู้บริหารร่วมกับตัวนักบัญชีเอง หรืออาจศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชี ซึ่งจะช่วยให้ผลการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาเชื่อว่าความเห็นที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักบัญชีมากที่สุด จะเป็นตัวแทนที่ดีในการอ้างอิงผลของการศึกษานี้ได้